

Derzsi-hegy: A Zagyva-völgy K-i oldalán álló, a környezetéből markánsan kiemelkedő, vízmosásokkal szabdaltságot mutató heggyel három lelőhelyet regisztráltunk (22–24. lh.). Pattintott kőeszköztöredékeket, szilánkokat, gyártási hulladékot, őskori és bronzkori (Kyjatice) kerámiát gyűjtöttünk.

Diófa-tábla: A Zagyva bal oldali teraszán a lejtőről kovagumót, szilánkokat és szilánkeszközt gyűjtöttünk (7. lh.). A terasz egy másik pontján, vízmosásokkal szabdaltságot mutató völgy mentén álló dombtetőn felső paleolit jellegű eszközöket, szilánkokat, gyártási hulladékot, magkövet, fosszilis csontdarabkát gyűjtöttünk (8. lh.).

Diós-patak völgye: A völgyben öt helyen is regisztráltunk lelőhelyet (9–12., 18. lh.), kettőt a völgy mentén álló dombtetőn és völgy felé eső lejtőjén, kettőt a hegyláb felszínén. Megmunkált nyersanyagdarabokat (limnikus kovaközeteket), eszköz- és magköztöredékeket, pattintott kőeszközöket és szilánkokat, fosszilis csontdarabkát, ékszeresigát, valamint bronzkori és középkori kerámiát gyűjtöttünk.

Horka: A 12. sz. lelőhelytől kb. 100 m-re az enyhén magasodó dombon pattintott kőeszközöket, szilánkokat, eszköztöredékeket, megmunkált nyersanyagdarabokat, fosszilis csontdarabkákat és középkori kerámiát találtunk; ez utóbbi a kőanyaggal együtt került elő a felszínen (13. lh.).

Hosszú-dűlő: A Zagyva jobb oldali teraszán két helyen is őskori kerámiát, pattintott kőeszköztöredéket, valamint recens fogzománctöredéket gyűjtöttünk (1–2. lh.).

Peres: A Zagyva jobb oldali teraszán őskori zúzalékos soványítású kerámiát, paticsot és kovaszilánkot gyűjtöttünk (3. lh.).

Tök-föld: Ebben a határrészben hét lelőhelyet regisztráltunk (14–17., 19–20., 28. lh.). A dombháti ill. domláb felszínén pattintott kőeszközöket és töredékeket, szilánkokat, megmunkált nyersanyagdarabokat, fosszilis csontdarabokat, kavicseszközöket, magköveket továbbá késő bronzkori kerámiát találtunk.

Városerdő: A Zagyva bal oldali teraszán, a település határán a Városerdő mellett vezető földút vonalában kovaszilánkokat és eszköztöredékeket, andeziteszköz töredékét és fosszilis csontdarabkákat gyűjtöttünk (5. lh.).

21. sz. lh.: A Zagyva-völgy K-i oldalán hatalmas kiterjedésű késő bronzkori (Kyjatice) lelőhelyet észleltünk, amelyen keresztül folyik a Diós-patak. A kerámia nagy számban és egyenletesen jelentkezett. A lelőhely különböző pontjain bronzkori és középkori kerámiát, őskori megtelepedésre utaló koveleleteket és andezit-szilánkot találtunk. A lelőhelyen keresztül Szurdokpuszti vezető mélyút oldal falában késő bronzkori (Kyjatice) kerámiát és koveleleteket találtunk. 2005 nyarán a Kubinyi Ferenc Múzeum régészei leletmentést végeztek, Árpád-kori kemencét tártak fel.

25. sz. lh.: A Zagyva-völgy K-i oldalán, a dombtetőn és a lejtős részeken nagy kiterjedésű őskori és esetleg őskori felszíni település nyomait figyeltük meg. A leletek – pattintott kőeszközök, szilánkok, magkövek, fosszi-

lis csontok – a felső paleolitikum korai szakaszához tartozhatnak. A felszínen elszórtan középkori kerámiát is találtunk.

26. sz. lh.: A Zagyva-völgy K-i oldalán, a település feletti kis dombtetőn és a lejtőn pattintott kőeszközöket, szilánkokat, magkövet, gyártási hulladékot, megmunkált nyersanyagot, továbbá késő bronzkori, Árpád-kori fenékbélyeges és középkori kerámiát találtunk.

27. sz. lh.: A Zagyva-völgy K-i oldalán a dombtetőről és lejtőjéről pattintott kőeszközszilánkot, eszköztöredéket gyűjtöttünk, melyek egy része feltehetőleg felső paleolit jellegű. A kőanyagtól elkülönülve szórványosan késő bronzkori és középkori kerámiát is találtunk.

Konzulens: dr. Ringer Árpád.

Munkatársak: Gutay Mónika, Kerékgyártó Gyula.

RACZKY PÁL

389. Tarcál, Közös legelő

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B

Helyi lakos a Tarcál és Mezőzombor között egy kis dombon kőbaltát talált. A helyet Gulya- vagy Csordaszállásnak is nevezik.

2005. augusztus 16-án helyszíni szemlére a leletbejelentővel Tarcál felől közelítettük meg a lelőhelyet. Megállapítottuk, hogy a dombról ismeretlenek markolóval vittek el humuszt. A bolygatott területen egy emberi csontváz részeit találtuk, valamint cserepeket, paticsot, kagylódarabokat. Körbejártuk a kiemelkedést, melyet sűrűn benőtt a gyomnövényzet, de így is látszik, hogy árokkaal vették körbe, a kiásott földet a dombra halmozták.

A leletanyagot neolit cserepek, obszidiánok alkotják, valamint a középső bronzkor hatvani kultúrájának cserepei és paticsok. Minden jel szerint az enyhe kiemelkedésen az újkőkorkorban megtelepedtek, majd a középső bronzkorkorban árokkaal vették körül a telepet, illetve a dombot.

B. HELLEBRANDT MAGDOLNA

390. Tatabánya, Csákányos-pusztá

(Komárom-Esztergom megye) Á

2003-ban kezdtük meg az egykori Csákányegyház falu plébániatemplomának és a körülötte fekvő település régészeti feltárását. 2005. június 15. és augusztus 26. között a DK-i templombelsőt tártuk fel, valamint az épülettől K-re levő kisebb sáv sírjait. Az épület belső része a falak alapjait képező szálkőig bolygatott volt. Az újkori szakszerűtlen kutatások során a templom teljes padlózata megsemmisült, az épületen belül sírokat nem találtunk. A falakon kívül további ívsoros párkánytöredékeket találtunk, valamint jó néhány román kori ablakeret-töredéket, valamint a bejárati ajtó töredékeit, amely a DK-i falszakaszon volt. Talán az épület belsejében állt az a kőből faragott szenteltvíztartó, amelyet a falon kívüli omladékrétegben találtunk meg. Az épüle-